

Národní obrození (1781-1848) Fedora Core 2/000 1.1.1 Obecně, předetapa+1.etapa

ZAČÁTEK: 1781- zrušení nevolnictví, toleranční patent
končí hegemonní postavení církve, konec feudalismu (čes.)

M.Terezie, Josef II., Leopold II.

KONEC: (celá E) 1848 buržoazní revoluce (Feudálové X buržoazie) Pokus o přechod od kapitalismu k feudalismu

- období, kdy se vytváří novodobý český národ -termín Palackého
- období osvícenského absolutismu – polit.hledisko
- období přechodu od feudalismu ke Kapitalismu
- Stavov.společnost -> Občanská společnost – sociolog.hledisko

ZMĚNY: náboženské- tolerance- osvícenství

společenskoekonom.- zruš.nevolnictví, *námezného vztahu

ZŮSTÁVÁ: politická obl.-absolutist.monarchie feud.typu

(Národ= v době obč.společ-v jazykovém slova smyslu,v době stav.sp.-geograf.ss)

PERIODIZACE:

0)Předetapa (18/19.stol.)

Apologetický charakter- právo každého jazyka na vlastní jazyk

Činnost jednotlivců:

reedice Balbínovy Obrany..., vydání K.I.Thámem

vydání Nové Kroniky České F.M.Pelclem

Činnost puristů (anachron., odmít. slova cizího původu):

Václav Pohl-Pravopisnost, Václav Rossa-Čechřečnost (*neologismů-npř.rokodník)

Vznik vědeckého institucí

1774- Královská česká společnost nauk (dnes Česká Akademie); Česká expedice

1. ETAPA-teoretická(10.léta.19.st.), **2.ETAPA**-praktická(20.l.), **3.ETAPA**-kontext. charakter(30.l.), **4.ETAPA**(40.l.)-politický char.

Divadelní scény NO

-**Stavovská divadlo** - 1783, německy

-**Bouda**, 1776-1789, Koňský trh (dnes Václ.náměstí). 1.české (dřevěné) divadlo

-**Divadlo v kotcích**, 1771, něm.

-**Nosticovo divadlo**, 1875, něm.

-**Prozatímní divadlo**, 1862; dopoledne.česky, odpol.,večer-něm., otevřeno hrou

Vít.Hálka „Král Vukašín“

1) 1.ETAPA NO. JAZYKOVĚDA

Josef Dobrovský (aka „Modrý Abbé“)

-zakladatel bohemistiky a slavistiky

Díla: Zevrubná mluvnice jazyka českého (něm.)

-jazyk.kodifikace češtiny, přechodníky, slovesa-5 tříd,analogický pravopis (i/y)...

Dějiny české literatury a řeči (něm.) - periodizace podle jazyka,přehled autorů&děl

Německo-český slovník

Česká prozodie -sylabotonický verš

Mluvnice staroslověnštiny (lat.)

Šebestián Hněvkovský- Vnislav a Běla. V,B,Halislav,

A.J.Puchmajer- Sebrání básní a zpěvů, Nové básně; bajky-Mlíkařka- Pepice

DRAMA

Václav Thám (dramatik,herec) – Básně v řeči vázané, Vlasta a Šárka, Břetislav a Jitka. Amor a Venuše, anakreon.poezie

Pr.Šedivý–hry zábav.charakteru,tzv.lokální frašky.

-Masné krámky, Pražští sládky

(lokální fraška= drama komed.char., zasazeno do urč.lokality,např.do hospody)

Jan Nepomuk Štěpánek

Václav Kliment Klicpera- jednoaktovky-

-Hadrián z Římsů (Želmír, Ruměna, Kilián Blyskot z Ř.,Hadrián, Soběbor, Srpoš, Jenovefa)

-Veselohra na mostě-satira (Popelka, chmelař)